

FILMSTUDIEARK SØNNER

DEN NORSKE FILMEN DU
IKKE KAN GÅ GLIPP AV!

FILM

ET NYANSERT, ACTIONRIKT
OG GODT DRAMA

TV 2 NETTAVISEN

DYPT RYSTET OG
MEKTIG IMPONERT!

KANAL 24

SPENNENDE OG
SVÆRT SEERVENNLIG

BUDSTIKKA

FAKTA OM FILMEN

Regi: Erik Richter Strand

Manus: Thomas Seeberg Torjussen

Produsent: Eric Vogel

Foto: Johan-Fredrik Bødtker

Skuespillere: Nils Jørgen "Jøgge" Kaaalstad,

Mikkel Bratt Silset, Edward Schultheiss,

Henrik Mestad, Ingrid Bolsø Berdal, Marika Enstad m.fl.

Produksjonsselskap: Tordenfilm AS

Produksjonsland: Norge

Produksjonsår: 2006, Norgespremiere 15. september

Distribusjon: Sandrew Metronome Norge

Spilletid: 1. t. 39 min.

Sensur: 11 år

Anbefalt sensur: Frarådes barn under 11 år

Filmstudieark skrevet av Åse M. Meyer

KLASSETRINN:

8. – 10. KLASSE •

VG1, HELSE- OG SOSIALFAG •

STUDIEFORBEREDENDE, SAMFUNNSFAG •

KINOBILLETTER

For å bestille billetter til filmen,
vennligst ta kontakt med
din nærmeste kino.

Sønner

TORDENFILM PRESENTERER «SØNNER» NILS JØRGEN KAAALSTAD MIKKEL BRATT SILSET EDWARD SCHULTHEISS HENRIK MESTAD INGRID BOLSØ BERDAL MARIKA ENSTAD CASTING ELLEN MICHELSEN KOSTYMEDESIGNER CAMILLA LINDBLØM
MUSIKK MARIUS CHRISTIANSEN & MAGNET LYDDESIGNER CHRISTIAN SCHAANNING KLIPPER SIMEN GENGEBACH PRODUKSJONSDESIGNER ÅSTRID MARIA SÆTREN FOTOGRAF JOHAN-FREDRIK BØDTKER
EXECUTIVE PRODUCER JØRGEN STORM ROSENBERG MANUSFORFATTER THOMAS SEEBERG TORJUSSEN PRODUSENT ERIC VOGEL REGISSØR OG MEDFORFATTER ERIK RICHTER STRAND

PRODUSERT AV TORDENFILM AS MED STØTTE FRA NORSK FILMFOND, VIKARIN, JULIUSID, SANDREW METRONOME NORGE AS, VIFIDA, ORKIV, NORSK FILM, & TV FOND V/SYND ABRHAMSEN
NORSK FILMSTUDIO AS V/KNUD BJORNE-LARSEN, TV2 V/MARIANNE BØDE W/1 SAMARBEID MED CANAL+ V/SUZANNE ELANGSØRG

SANDREW METRONOME

CANAL+

WWW.SONNER.NO

Norsk Filmstudio

NORSK FILMFOND

INNET

HANDLING

Lars er badevakt i en svømmehall på østkanten i Oslo. Han har et godt hjerte, men temperamentet antennes fort og voldsomt. Dette har vært et problem for Lars hele livet. Sammen med bestekompisen Jørgen har han en trøblete og småkriminell ungdomstid bak seg. Jørgen er på vei inn i voksenlivet med samboer og barn, mens Lars lever ungkarslivet med fotball og øl.

En dag får Lars en ubehagelig overraskelse i svømmehallen. Han drar kjensel på Hans, en middelaldrende mann som har et rykte for å tukle med tenåringsguttene i bydelen. Lars varsler Anja, sjefen i svømmehallen og Jørgens samboer, om at Hans er en trussel og må utestenges fra hallen. Anja mener Lars må skjerpe seg og ikke anklage folk uten beviser.

Så kommer Lars tilfeldigvis i kontakt med Tim, og finner snart ut at Tim for øyeblikket er den foretrukne gutten til pedofile Hans. Lars bestemmer seg for å gå til aksjon. Fornuften forsvinner og raseriet overtar. Han følger etter Hans og filmer ham på fersk gjerning som et ledd i det vi først tror er et borgerverntokt mot overgriperen Hans. Men sinnet leder Lars i flere retninger. Han presser Hans for penger, og gir siden opptakene til en journalist som har sine egne grunner til å lage et TV-innslag. Journalisten lager et sensasjonsoppslag hvor publikum ledes til å tro at en større gruppe pedofilhatere tar loven i egne hender. Snart mister Lars kontrollen over både Tim og det han selv har satt i gang.

TEMA OG FORM

Sønner er en ærlig og sterk historie om et tema som er mer utbredt enn vi orker å forholde oss til. Samtidig er det tabubelagt og kan derfor være vanskelig å snakke om. Filmens hovedtema problematiserer og anskueliggjør seksuelt misbruk av mindreårige gutter.

Filmen stiller samtidig spørsmål om hva misbruk gjør med enkeltmennesket og hva slags konsekvenser det kan få for følelseslivet. Dessuten er hevn og reaksjon mot overgriperen et relevant og underliggende tema i filmen. Sønner reiser mange spørsmål uten å gi moraliserende eller entydige svar.

Innholdsmessig kan Sønner plasseres i en sosialrealistisk tradisjon, men den benytter seg samtidig av thrillerens dramaturgi for å levendegjøre den alvorlige tematikken. Den er laget i et moderne og stilsikkert formspråk og appellerer til en bred publikumsgruppe. Filmen inviterer til viktig debatt og samtale, både i det offentlige og mer lukkede rom, og den er svært godt egnet som utgangspunkt for diskusjon.

FAGOMRÅDER

Samtaler om filmen kan knyttes til flere ulike fag og alderstrinn. Sønner sammenfatter tabubelagte emner på en tankevekkende måte og filmens tematikk berører både voksne og barn/ungdom. Spørsmål knyttet til seksualitet og identitet, oppvekst og samfunn, straff og kriminalitet, hjelpeapparat og omsorg, hevn og rettferdighet, moral og etikk – listen er lang over emner som kan knytte filmens tema til ulike fag/fagområder.

TILNÆRMING TIL TEMA

Til tross for økende rapporteringer og kunnskap om omfanget av seksuelt misbruk, er dette et temaområde som man vanskelig snakker åpent med barn/unge om uten at det bærer preg av skremselsbilder. I tillegg vekker det reaksjoner som avsky, sinne, skam og uro, vi vil både vite og ikke vite.

Det er vanskelig å styre en diskusjon på en "riktig" måte, fordi svarene er like mange som spørsmålene, og filmen kan virke som en katalysator på fortrenkte følelser. Det vil helt sikkert sitte unge i klasserommene rundt omkring som har følt overgrep på kroppen, både direkte og indirekte. Det er derfor viktig at læreren forbereder seg godt. En mulighet kan være at hun/han kontakter ulike ressurspersoner på området og inviterer dem til å delta i samtalen.

Læreren bør også tydelig informere om hva som finnes av støttesentre, kontakttelefoner og kompetansesentre, kanskje bør det lages et eget skriv om dette på forhånd.

FORSLAG TIL SAMTALER/DISKUSJONER

- Hva er et overgrep? I følge eksperter på området kan det være alt fra muntlige kommentarer, visning av pornografisk materiale, beføling, beføling av den voksne og voldtekt. Gi gjerne elevene muligheten til skrive ned hva de mener er et seksuelt overgrep. Det bør være mulig å la elevene skrive dette anonymt, på den måten er det lettere for dem å være åpne.

- I filmen møter vi Hans for første gang da han er i svømmebassenget sammen med Tim. Hva slags metoder bruker Hans for å komme inn på guttene? Hvorfor tror du/dere at guttene blir med han første gang?

- I filmen avdekkes det etter hvert at den pedofile Hans har forgrepet seg på mindreårige gutter gjennom en årrekke og har samlet på bildemateriale av alle. Både Lars, Jørgen og TV2 journalisten har opplevd det samme, men ingen har snakket om det. De føler alle skyld og skam og har fortrenkt hendelsene på ulike måter. Hvorfor er det ofte slik at ofrene for seksuelle overgrep føler skam og skyld? Hvordan kan disse følelsene bearbejdes?

- Lars filmer Hans mens han foregriper seg på Tim. Han går ikke til politiet med materialet, men bestemmer seg i første omgang for å presse Hans for penger. Er dette riktig? Hvorfor/hvorfor ikke?

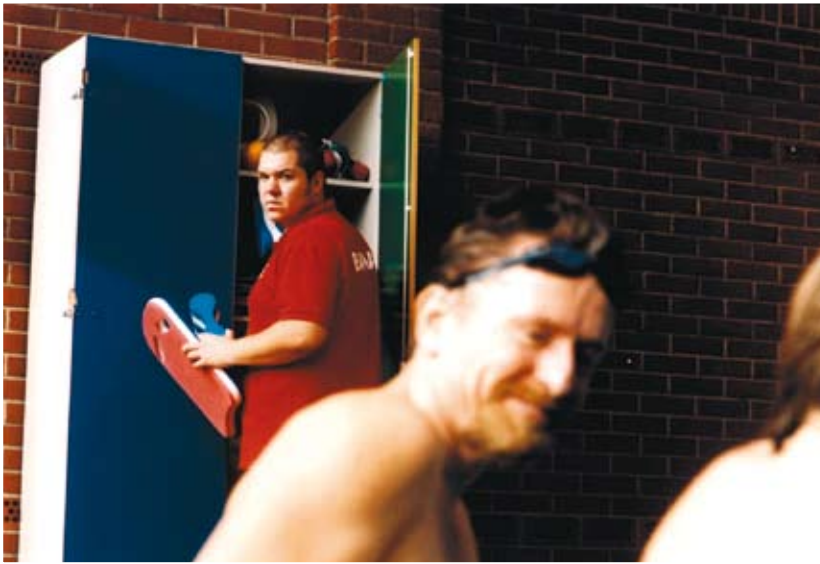
- Det viser seg etterhvert at også Lars har vært utsatt for overgrep, og at han derfor har et personlig hevnmotiv for å "ta" Hans. Diskuter – i grupper eller i klassen – hva hevn er. Alle har en eller annen gang følt et behov for å hevne seg på noe eller noen. I verden i dag nevnes hevnmotivet stadig oftere. Det brukes av både statsmakter og enkeltindivider, mellom gjenger og i familier, for å forklare eller berettige (mis)handlinger. Hevn kan på kort sikt føles rettferdig, men på lengre sikt slå tilbake på en selv. Hvor går grensen mellom hevn og rettferdighet?

- "Dere vet vel hva de gjør med sånne som meg i fengsel" sier Hans i en av filmens siste scener. Hva slags "straff" er det Hans forventer å få i et fengsel?

- "Er det over da?", sier Tim i filmens sluttscene. Filmen har en åpen slutt, uten konklusjon, men samtidig viser sluttscenen at noe skjer i blokken bak dem. Lys kommer på i flere vinduer og etter en kort stund høres også politisirener. Hva har du/dere gjort? Er det en "riktig" løsning for både Hans og de som har blitt utsatt for overgrep?

- Lars legger igjen pistolen i leiligheten, vi vet den virker, og vi skjønner at Hans høyst sannsynlig tar livet sitt. Har Lars et ansvar for denne handlingen?

- Borgervern eller selvjustis er begrep som brukes i sammenhenger der enkeltpersoner eller grupper så og si "tar loven i egne hender" og gjør seg selv til både politi og dommer. Kan man forsvare dette? Hva slags konsekvenser kan det få for både enkeltindivider og samfunn hvis stadig flere mener det er bedre å "ordne opp" uten å blande inn politi og rettsvesen?

- Hvordan kan man best beskytte seg mot seksuelle overgrep? Hva bør foreldre gjøre?
- Dessverre skjer seksuelle overgrep også ofte i familien. Da er det om mulig ennå vanskeligere å avdekke, og ofrene er ofte helt uten mulighet til å slippe unna. Hva kan vi gjøre hvis vi har mistanke om at noe sånt skjer? Hvordan kan vi hjelpe eller hvordan kan man selv søke hjelp?
- Bør det bli strengere straffer for seksuelle overgrep? Finn ut hva slags strafferamme det norske lovverket opererer med. Et konkret arbeidsprosjekt kan være å gå inn i en enkelt sak der det er avsatt dom og se på hvordan politi og rettsapparatet har jobbet. Ble straffen strengere enn det aktor foreslo?
- I Norge er den seksuelle lavalderen satt til 16 år. I filmen kommer det fram at f.eks. Tyskland har 14 år som den seksuelle lavalderen. Hva innebærer uttrykket "seksuell lavalder" og hvorfor tror du/dere at myndigheter setter en slik grense? Hvorfor varierer den fra land til land?
- Pedofili, incest og seksuelle overgrep mot barn og unge har alltid eksistert, men enkelte hevder at det i verden i dag er "lettere" for overgripere å leve ut sin legning. Er dere enige i dette? Hva kan årsakene til dette være?
- All statistikk tyder på at det blant tenåringer er flere gutter enn jenter som har prostitusjonserfaring (kilde: SSBs seksualvaneundersøkelse). Er dette overraskende? Hvorfor er dette lite diskutert? Eksempel fra filmen til diskusjon: rollefiguren Jørgen nevner at han fikk et sted å være i de helgene han skulle vært hos faren, mot at Hans fikk kroppen hans. Er dette prostitusjon?

- Internett gjør det mulig å kommunisere anonymt, og mange utgir seg for å være andre enn de er. I de siste par årene har det vært skrevet mye om hvordan overgrep har skjedd etter at barn og unge har blitt kontaktet via chattesider og gått med på å møte voksne de ikke kjenner. Har elevene noen erfaringer med å bli kontaktet av ukjente på internett? Er noen ungdom for naive når de går med på å treffe ukjente som de har hatt kontakt med via chattesider?

MER INFORMASJON

De siste årene har det heldigvis blitt satt inn noe mer ressurser til både å avdekke misbruk og til å hjelpe ofrene på ulike måter.

Nettstedet <http://www.noabuse.no> har samlet det meste av denne informasjonen. Deres sider har lenker og telefonnumre til aktive organisasjoner, støttesentre, politi og andre offentlige etater. Her kan både lærere og elever hente inn viktig informasjon som kan benyttes i klassen eller i et større prosjektarbeid.

Rapporten "Bytte, Kjærlighet, Overgrep: seksualitet blant ungdom i randsonen" (Larsen, Pedersen, utgitt av NOVA, 2005) er også en veldig god kilde for lærere og foresatte som ønsker å vite mer om ungdom og prostitusjon, samt mye mer. Den ble benyttet som researchmateriale under forarbeidet til filmen "Sønner", og kan bestilles her:

<http://www.nova.no/index.gan?id=8159&subid=0>

På filmens hjemmeside ligger det trailer, informasjon om skuespillerne og filmskaperne samt stillbilder som også kan brukes i undervisning og diskusjon om "Sønner":

<http://www.sonner.no>

Dette filmstudiearket er utgitt av Sandrew Metronome og Tordenfilm, og kan lastes ned fra FILM&KINO's hjemmesider: www.kino.no under Filmstudieark.